

Machiavelli: Fyrsten

Bogen

Niccolò Machiavelli: *Tutte le opere*. 1550.

Bogen er en samlet udgave af den italienske stats-teoretiker **Machiavellis** samlede værker. Bl.a. rummer den en af de mest skelsættende afhandlinger i den moderne europæiske politiske litteratur: *Il principe*: "**Fyrsten**".

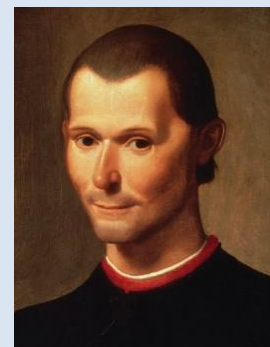
Derudover finder vi andre næsten lige så berømte afhandlinger: *Dell'arte della guerra* ("Om krigskunsten"), 1519-20, samt *Istorie fiorentine*, "Firenzes Historie", der blev skrevet 1520-25 på den senere pave **Clemens VII's** bestilling. Endnu et berømt værk er *Discorsi sopra la prima deca di Tito Livio* fra 1512-17 om den romerske historiker **Livius**, som **Machiavelli** ikke mindst brugte i sin argumentation for nogle af hovedpunkterne i *Fyrsten*.

Som det ses, er bogen udgivet i 1550 og hører dermed til blandt **skolens ældste bøger**. Af stempelemærker forrest kan vi se, at den har tilhørt skolen i hvert fald siden i midten af **det 19. århundrede**. Som med så mange andre af skolens ældste værker ved vi ikke, hvor, hvornår og hvorfor den blev anskaffet.

Men alene **Machiavellis** enorme betydning for eftertidens politiske tænkning er grund nok til betegne denne bog som et af skolens **absolut største kenodier** indenfor europæisk filosofi.

Forfatteren

Niccolò Machiavelli (1469-1527) var født i Firenze, hvor han en overgang virkede som embedsmand. Selv om han i 1513 blev forvist fra byen af den magtfulde Medici-familie, vendte han senere tilbage til Firenze, hvor han døde, 58 år gammel.

Måske er det en vigtig pointe, at hans værker er skrevet på italiensk. Ikke latin – selv om dette sprog var "det lærde sprog", også i Italien. På den måde var **Machiavelli** "moderne", idet han tænkte, talte og skrev **ud fra de faktiske forhold, der eksisterede på hans egen tid**. F.eks. omtales i *Fyrsten* den berømte og berøgtede pave 1492-1503, **Alexander VI** af slægten Borgia, der sjældent beskæftigede sig med andet end magtstræb og bedrag, og som hverken gik af vejen for korrupsion, drab eller krig for at befæste sin egen og sin families magt.

Men først og fremmest var **Machiavelli** videnskabsmand. Han interesserede sig for **politik i en generel sammenhæng**. Hans metode var tydeligt præget af **renæssancen**, der tog udgangspunkt i **oldtidens** antikke forfattere. Mange synspunkter i *Fyrsten* bygger således på årelange historiske studier af de politiske forhold i **antikens** Rom.

Baggrunden

Machiavellis hovedtese var, at **al politik hviler på magt**. Den politiker eller statsmand, der indser dette til bunds, har størst chance for at slå igennem: At påvirke samfundet, drive det i retning af det ultimative mål. Glem alt om moral! Går den, så går den! Den kloge narrer den mindre kloge! Chokerende var og er et sådant synspunkt, aldrig tidligere tænkt eller skrevet.

Men lad det være sagt straks: **Machiavelli var realist**. Ikke idealist. Ikke moralist. Ej heller kyniker eller ond – hvad man ofte har villet gøre ham til i lyset af hans fuldstændig iskolde analyse af den menneskelige natur. Hvad det for ham ene drejede sig om, var at beskrive, **hvordan forholdene i et samfund rent faktisk er**. Ikke hvordan de kunne være – eller burde fungere.

Selv drømte **Machiavelli** om et samlet, stærkt Italien. I stedet så han et Italien, splittet op i et utal af mere eller mindre korrupte stater, der konstant kivedes med hinanden i indbyrdes krig. Skulle det "problem" løses, krævedes først og fremmest en **stærk, hensynsløs fyrste**. Et sådant syn flugtede med **renæssancen's** menneskesyn: **Det stærke menneske**, eneren, individet, der dyrker sin egen uhæmmede udfoldelse.

Machiavellis betydning har været enorm. Han foregreb den europæiske enevælde. Totalitære ideologier i moderne tid har fundet inspiration i hans værker. Men først og sidst satte han ord på **ethvert samfunds evige dilemma**: Hvad er udgangspunktet? Forholdene som de faktisk er? Eller forholdene, som vi kunne ønske de skulle være? Prøv selv at svare!